

med en Bevilling iaar af mange Millioners Udgift til Banen Vest for Storebelt, naaget man ifjor blev enig om velvillige Forslag i Retning af tidsvarende Udsvilling paa enkelte forsømte Punkter der. Altsaa, et fornuftigt A ifjor kan tænkes at blive efterfulgt af et meget ufornuftigt, et meget lidet hensigtsmæssigt B iaar. Jeg vil kun itide advare mod en saadan Opfattelse, og jeg vil sige, at enten vi bliive saa eller mange til at protestere mod dette B, er jeg en af dem, der vil protestere derimod. Et æret Medlem fra Randerskredsens (N. P. Jensen) yttrede, at vi her staa overfor Systemet af 1873. Det er slet ikke Tilfældet! Der er ikke det Mindste i dette Forslag af Systemet af 1873. Det er tværtimod en Modsatning til Systemet af 1873. Jeg vil ikke lafte det forrige Ministerium, det Holsteinske Ministerium og Rigsdagen, fordi de i sin Tid gif den Bet. Lad dem bære Skylden med hinanden! Man syntes dengang, at det var rigtigt. Et æret Medlem af Jernbancudvalget, den ærede Folkethingsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (G. Peterfen) har nylig fortalt mig, at derom var hele Jernbancudvalget enig, at dette System var rigtigt, saa at Skylden kunne de tage hver paa sig og alle Faktorer med hinanden. Men naar man er gaaet ind paa dette System, og vedkommende Egn har taget Konsekventerne deraf, saa siger jeg ikke et Ord derimod; men lad dem beholde Konsekventerne selv og lad Statskassen være fri. Forstyr ikke Systemet af 1873 i dets Udsvilling! Lad os se, hvad det kan føre til. Lad dem fortsætte Systemet af 1873! Det vil være urigtigt mod den daværende Regjering, at man affjærer dette System fra at virke. Man kan ikke sige, at det bærer daarlige Frugter, naar man ikke lader det voge til Høstens Tid! Lad dette udmærkede Selskab, som allerede kan give ligesaa stor Nytte som Statsbanerne, der bestaar siden 1861, virke! Hvad kan det ikke naae, naar det bliver ved i nogle Aar? Det vil vise os et glimrende Exempel paa, at det kan faae Mere ud af sine Baner end Staten ud af sine, og være os et Exempel til Efterfølgelse, og derved blive Staten til stor Fordel. Forstyr ikke Systemet af 1873; lad os staa rolige overfor det og ikke skjære Hovedet af det og gaa over til et helt andet System. De ærede Medlemmer for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) og Randers Amts 2den Valgkreds (N. P. Jensen) jagde, at disse Baner havde Betydning for Statskassen. Hvem vil negte det? Have vi nogenfinde stemt for $\frac{1}{4}$ Million Tilskud af Statskassen til Jernbaner og ikke troet, at de havde Betydning for Statskassen? Jo, vist har det havt Betydning for Statskassen at faae dem anlagte, og derfor har den ydet de nødvendige Offre og mere end de nødvendige. Men derom er Spørgsmaalet ikke. Spørgsmaalet er, om det er af Betydning for Statskassen at kjøbe den, og det er det, jeg fuldtud benægter.

Jeg kan meget godt forstaa den Oprigtighed, hvormed det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) meddeler os, at han stemte ifjor mod Regjeringens Forslag for at nedlægge Protest imod Regjeringens Handlemåde. Jeg skal ikke for Diebliffet komme ind derpaa, jeg skal ikke rippe op i gamle Historier. Men hvad siger det ærede Medlem nu om denne Sags Historie. Man anlægger Banen saaledes, som jeg har givet en Stildring deraf, — og det bliver de Vedkommendes Sag, — Ministeren bevilger saa Laanet uden Rigsdagens Bevillingsmyndighed, — det lader jeg staa, det har været tid nok forhandlet — men for at protestere derimod vil man ikke behandle et Lovforslag fra Regjeringen, der er meget billigere end dette; derimod vil man været efter nok tage et privat Forslag om den samme Sag op, hvilket bliver dyrere for Statskassen! Det er en meget interessant Lære det er et System, som ogsaa er frugtbart, — dette System, at man først gaar mod Rigsdagen, saa protesteres der, og derefter tages Sagen op igjen. Men derpaa skal jeg ikke nu komme ind, thi jeg vil holde mig til Lovforslaget. Naar det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) ironisk omtalte, at, naar jeg vilde paatage mig at være Værge for Statskassen, saa skulde jeg nok faae Statskassen værget, saa er jeg slet ikke sikker derpaa. Det er derfor, at jeg for mit Vedkommende taler advarende, fordi jeg slet ikke er sikker paa, at de andre Strømninger, der ikke saa lige i Forhandlingen her gaa direkte ud paa at sige deres Mening usorbeholdent, enten den behager eller ikke, at disse andre Strømninger ikke ere stærkere end den offentlige Forhandling. Derfor siger jeg, at jeg tager rolig imod Ironi i den Retning. Enhver værger for sig; den One kan have een Måde at værge Statskassen og behandle denne Slags Sager paa, den Anden kan have en anden Måde. Det ærede Medlem har misforstaaet Ordet Svindel. Forjaavidt er jeg ganske enig med det ærede Medlem, som ogsaa jeg er overbevist om, at, medens der naturligtvis nok er Mellenhandlere og den Slags Folk, ogsaa Pengemellenhandlere, der have tjent Penge paa den Forretning, have de ledende Mænd ved Foretagendet og de, der nærmest have havt med det at gjøre, kun havt Offre at gjøre, — derom er der ingen Tvivl —; men jeg talte ikke om de enkelte Bestyrere, men om hele Foretagendet, og saa kan jeg tale om et Svindelforetagende, thi et saadant fremkommer ikke blot, naar man bygger et Pallads og kun har en Hytte i Rungen, men ogsaa naar man i Liden, der ere nedadgaaende med Hensyn til Pengesforholdene, giver sig ind paa et Foretagende, om hvilket man forud veed, at man ikke har Penge dertil. Der har altsaa ikke været noget Fornærmeligt i min Udtale; noget Saadant kunde selvfølgelig aldrig falde mig ind. Jeg optræder ikke som Moralprædikanter,